

Ohjeita toimitilaturvallisuuteen Sisä-Suomen poliisilaitoksen toimitiloissa

Oskari Ollila ja Kristian Taskinen

11/2021

TIIVISTELMÄ

Oskari Ollila ja Kristian Taskinen: Ohjeita toimitilaturvallisuuteen Sisä-Suomen poliisilaitoksen toimitiloissa

Opinnäytetyön muoto: Toiminnallinen

Julkisuusaste: Julkinen, produkti salattu

Ohjaaja: Jyrki Lounaskorpi

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Toiminnallinen opinnäytetyö, jonka produktina on laadittu kulkemiseen ja työturvallisuuteen ohjeistuksia Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueen toimitiloissa. Oppaan tarkoituksena on helpottaa työntekijöitä hahmottamaan toimintamalleja työturvallisuuden näkökulmasta. Produkti ja opinnäytetyön aikana saatu tieto on määrä olla osa perehdytysmateriaalia uusille työntekijöille, kuin myös kertaa-mismateriaalina pidempään toimialueella töissään olleille. Kerätty tieto ja materiaali prosessin aikana tulee turvallisuuspäällikön käytettäväksi poliisilaitoksen toimitilaturvallisuuden suunnittelussa. Produkti on helposti päivitettävissä siltä varalta, että uusia ohjeita ja määräyksiä tulee poliisilaitoksen alueelle.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu pääosin Tampereen pääpoliisiasemalla työharjoittelunsa suorittaneiden opiskelijoiden näkökulmasta sekä harjoittelun aikana saatujen tietojen ja turvallisuuspäällikön toiveiden pohjalta. Oppaan on tarkoitus käsitellä niitä asioita, joita työn laatijat ovat pitäneet perehdyttämisen näkökulmasta tärkeinä.

Sivumäärä: 20 + 1

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 11/2021

Avainsanat: Työharjoittelu, perehdyttäminen, opas, ohjeita, Sisä-Suomen poliisilaitos, toimitilaturvallisuus, toiminnallinen opinnäytetyö

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
1.1 Opinnäytetyön aiheen valinta	4
1.2 Opinnäytetyön tavoite	4
1.3 Aiheen rajaus ja tutkimuskysymykset	5
1.4 Tutkimuslupa	5
1.5 Salattavuus.....	5
2 SISÄ-SUOMEN POLIISILAITOS.....	7
2.1 Kenttäjohtoalueet.....	7
2.2 Vuositilastot 2020	8
3 KESKEISTÄ LAINSÄÄDÄNTÖÄ	9
3.1 Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus	9
3.2 Turvatarkastus poliisin toimitiloissa.....	9
4 OPINNÄYTETYÖ PROSESSINA.....	11
4.1 Tutkimusmenetelmän valitseminen.....	11
4.2 Produktin määrittäminen ja rajaaminen.....	11
4.3 Produktin laatiminen	12
5 POHDINTA	14
5.1 SWOT analyysi.....	14
5.2 Luotettavuus.....	16
5.3 Muu pohdinta.....	18
LÄHTEET	20
LIITTEET	21

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön aiheen valinta

Suoritimme oman poliisin (AMK) tutkintoon kuuluvan työharjoittelumme Tampereen pääpoliisi-asemalla nuorempina konstaapeleina. Pohtiessamme, minkälaisen opinnäytteen laatisimme, nousi esiin käytännönläheisyys ja konkreettisuus. Tutustuttuamme eri vaihtoehtoihin, päätimme toteuttaa opinnäytetyön toiminnallisena työnä. Työharjoittelun edetessä, koimme perehdyttämisen ja siihen liittyvän laadullisen toteutuksen osittain puutteelliseksi. Meitä kiinnosti lähteä kehittämään perehdyttämiseen liittyvää osakokonaisuutta, jotka olivat toimintamallit poliisilaitoksella työturvallisen tekemisen kautta. Näin ollen aiheeksemme valikoitui turvallisuuteen liittyvä toimintaohjeistus Sisä-Suomen poliisilaitokselle. Koimme, että opinnäytetyössä käsiteltävien asioiden saavutettavuudelle ja perehdytyksen kautta tietoon saattamiselle oli tarvetta kehittää. Kyseisellä oppaalla on tarkoitus saattaa laaditut linjaukset näkymään yhtenäisemmin ja selkeämmin Sisä-Suomen poliisilaitoksen henkilöstön tiedoissa ja toiminnoissa. Aihe valikoitui myös sen vuoksi, että halusimme nostaa opinnäytetyössä käsiteltävät asiat selkeämmin perehdytykseen. Tämä siksi, että nämä asiat ovat läsnä jokapäiväisessä poliisityössä jo nuorempina konstaapeleina työskennellessä.

Vaikka vastuu perehdyttämisestä on esimiehillä ja perehdyttäjiillä, on myös jokaisella virkavastuuseen kuuluva velvollisuus huolehtia omasta toimitilaturvallisuuteen liittyvistä asioista. Aiheen valintaan vaikutti myös se, että organisaation henkilökunta näki tämän hyödyllisenä.

1.2 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyömme tavoitteena oli laatia Sisä-Suomen poliisilaitokselle toimitilaturvallisuusohje, joka helpottaa työntekijää hahmottamaan toimintamalleja työturvallisuuden näkökulmasta.

Valmis produkti ja opinnäytetyön aikana saatu tieto oli tarkoitus olla osa perehdytysmateriaalia uusille työntekijöille. Kerätty tieto ja materiaali opinnäytetyönprosessin aikana tulevat turvallisuuspäällikön käytettäväksi poliisilaitoksen toimitilaturvallisuuden suunnittelussa.

Opas voidaan esitellä uusille nuoremmille konstaapeleille jo ennen opintojen aikana suoritettavan työharjoittelun aloitusta. Ohjeita toimitilaturvallisuuteen olisi kuitenkin hyvä esitellä viimeistään perehdytyksen yhteydessä. Oleellista on myös se, että tarvittava materiaali on jokaisen organisaatioon kuuluvan saatavilla helposti. Parhaiten tämä onnistuu ajantasaisella tiedottamisella, sekä strukturoidulla tietokannalla, joka on työntekijöiden käytettävissä.

1.3 Aiheen rajaus ja tutkimuskysymykset

Alkuperäinen suunnitelmamme oli laatia kaiken kattava perehdytysopas Tampereen pääpoliisiasemalle. Halusimme kuitenkin rajata aiheemme produktin turvallisuusnäkökulmaan, sillä koimme, että siinä oli korostettavia elementtejä. Lisäksi opinnäytetyönä kattavan perehdytysoppaan laatiminen ei ole tarkoituksenmukaista. Harjoittelumme aikana Tampereen pääpoliisiaseman keskuudessa, niin rikostorjunnassa kuin valvonta- ja hälytyssektoreilla työskennellessämme, virkaiältään vanhempien kollegoidemme keskuudessa nousi keskustelua siitä, että tarvitaan konkreettisia tietoja ja neuvoja toimitilaturvallisuuteen liittyvissä seikoissa.

Aiheen valinnan ja rajauksen perusteella opinnäytetyömme tarkoituksena on vastata kahteen tutkimuskysymykseen.

1. Mitä Sisä-Suomen poliisilaitoksella työskentelevän on tiedettävä toimitilaturvallisuudesta?
2. Onko toimitilaturvallisuuteen liittyvät seikat riittävän tarkasti kuvattuna perehdytyksessä?

1.4 Tutkimuslupa

Opinnäytetyössämme suoritettavaa tutkimusta varten meidän täytyi hakea tutkimukseemme tutkimuslupa. Tämän lisäksi opinnäytetyön ohjeen mukaan, jos työn toteuttamiseksi aiotaan tehdä haastatteluja tai kyselyitä poliisihallinnon edustajille, on siihen haettava tutkimuslupaa. (Haikansalo & Korander 2021, 6–7.)

Meidän tarvitsi saada myös lupa Sisä-Suomen poliisilaitokselta opinnäytetyön laatimiseen, salassa pidettävien asiakirjojen tutkimiseen ja tiedon käsittelyyn. Sisä-Suomen poliisilaitos myönsi meille luvan suorittaa tutkimus päätöksellä POL-2021-80899.

1.5 Salattavuus

Opinnäytetyön tulee olla lähtökohtaisesti julkinen. Mikäli aihe tulee tilaustyönä, eli hankkeistettuna voidaan opinnäytetyö määrittää salassa pidettäväksi. (Haikansalo & Korander 2021, 6). Suomen Perustuslain 2 luvun 12 § mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien vuoksi lailla muutoin rajoitettu. Lisäksi jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) säädetään, että viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei siitä erikseen laissa säädetä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikki poliisin laatimat asiakirjat ovat julkisia, ellei niihin löydy Julkisuuslaista tai muusta laista laillista perustetta, jolla ne voidaan salata. Lisäksi Julkisuuslain 24 §:n 5 k:n mukaan salassa pidettäviä viran-

omaisten asiakirjoja ovat, jollei erikseen säädetä: ”Poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin, vankeinhoitolaitoksen ja Maahanmuuttoviraston taktisia ja teknisiä menetelmiä ja suunnitelmia koskevia tietoja sisältävät asiakirjat, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi rikosten ehkäisemistä ja selvittämistä tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden tai rangaistuslaitoksen järjestyksen ylläpitämistä taikka Maahanmuuttoviraston ulkomaalaista koskevan selvityksen luotettavuutta” (JulKL 621/1999).

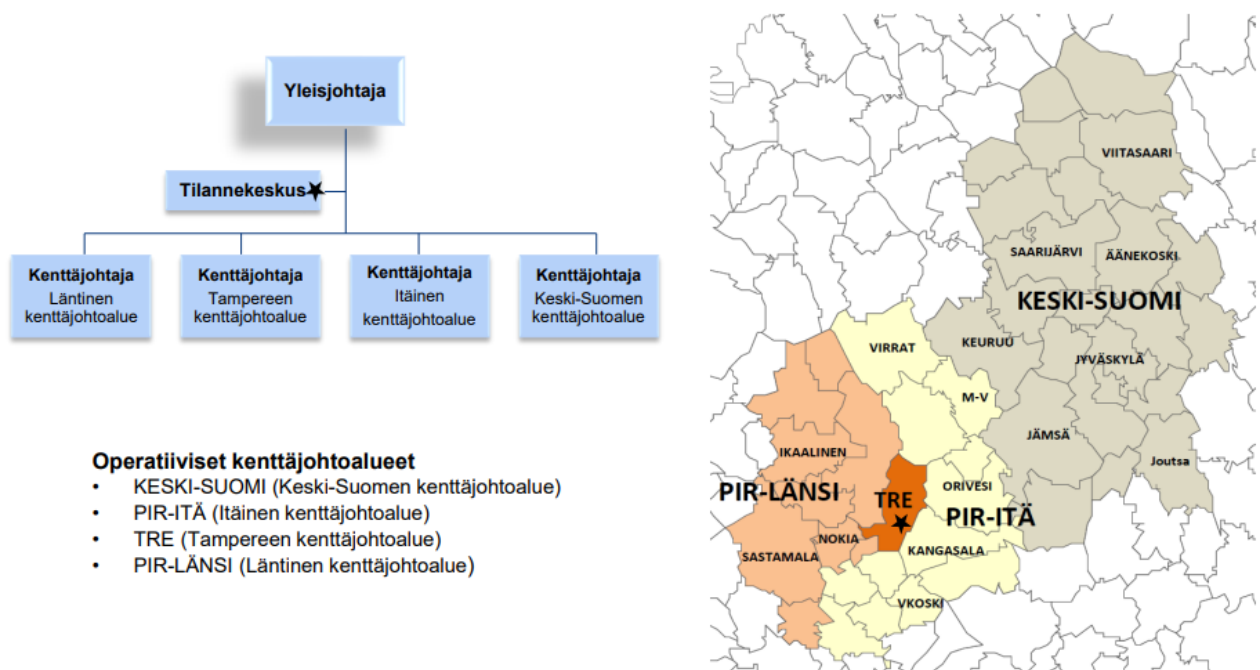
Opinnäytetyömme aiheeseen ja produktiin liittyvää tietoa löytyy muun muassa Sisä-Suomen poliisilaitoksen määräyksistä ja ohjeista, jotka ovat salattu JulKL 24 §:n 5 k:n perusteella.

Opinnäytetyössämme käsitellään edellä mainittuja ohjeita ja määräyksiä. Lisäksi opinnäytetyötä varten tehtyjen haastatteluiden vuoksi tuloksissa tulee ilmi poliisin taktisia menetelmiä. Tämän vuoksi myös tehdyt haastattelut ovat salattuja.

2 SISÄ-SUOMEN POLIISILAITOS

Sisä-Suomen poliisilaitos koostuu Keski-Suomen ja Pirkanmaan yhteensä 45 kunnasta, joista 22 on Keski-Suomen alueella ja 23 on Pirkanmaan alueella. Poliisiasemia Sisä-Suomen poliisilaitoksella on yhteensä 16 joista seitsemän toimii Keski-Suomen alueella ja yhdeksän toimii Pirkanmaan alueella. Sisä-Suomen pääpoliisiasema on sijoitettu Tampereelle. Sisä-Suomen poliisilaitoksella työskentelee noin 1000 vakituista työntekijää, joista noin 800 ovat poliiseja.

2.1 Kenttäjohtoalueet

Kuva 1. Sisä-Suomen poliisilaitoksen kenttäjohtoalueet (Sisä-Suomen poliisilaitos 2019 SPR-koulutustilaisuus esitys.)

Sisä-Suomen poliisilaitoksella on neljä operatiivista kenttäjohtoaluetta. Keski-Suomella on yksi ja Pirkanmaalla kolme. (Sisä-Suomen poliisilaitos 2019 SPR-koulutustilaisuus esitys.)

Keski-Suomen kenttäjohtoalueeseen kuuluvat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski

Itä-Pirkanmaan kenttäjohtoalueeseen kuuluvat Akaa, Juupajoki, Kangasala, Kuhmoinen, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Pälkäne, Ruovesi, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat.

Länsi-Pirkanmaan kenttäjohtoalueeseen kuuluvat Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kihniö, Nokia, Parkano, Pirkkala, Punkalaidun, Sastamala, Ylöjärvi.

Tampereen kenttäjohtoalueeseen kuuluu ainoastaan Tampere.

2.2 Vuositilastot 2020

Vuonna 2020 Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella oli A- ja B- kiireellisyysluokan tehtäviä yhteensä 66 837. Näistä 12 499 olivat A-kiireellisyysluokan tehtäviä. A- ja B- kiireellisyysluokan tehtävistä noin 61,3 % sijoittui Pirkanmaan alueelle.

Vuonna 2020 Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella poliisille ilmoitettiin 75 747 rikoslakirikosta. Näistä noin 47,3 % olivat omaisuusrikoksia. Huumausainerikoksien määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 13,7 %, joka teki yhteensä 4941 huumausainerikosta Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella vuonna 2020. (Poliisi.fi, tilastot 2020).

3 KESKEISTÄ LAINSÄÄDÄNTÖÄ

3.1 Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus

Työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä sekä huolehdittava siitä, että työntekijän ammatillinen osaaminen ja työkokemus huomioon ottaen:

1) työntekijä perehdytetään riittävästi työhön, työpaikan työolosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, työssä käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin erityisesti ennen uuden työn tai tehtävän aloittamista tai työtehtävien muuttuessa sekä ennen uusien työvälineiden ja työ- tai tuotantomenetelmien käyttöön ottamista;

2) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta työn haittojen ja vaarojen estämiseksi sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan tai vaaran välttämiseksi;

3) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta säätö-, puhdistus-, huolto- ja korjaustöiden sekä häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta; ja

4) työntekijälle annettua opetusta ja ohjausta täydennetään tarvittaessa.

Työturvallisuuslaki 2:14§

3.2 Turvatarkastus poliisin toimitiloissa

Poliisilaitoksissa ja muissa poliisin toimitiloissa voidaan järjestää turvatarkastuksia turvallisuudesta huolehtimiseksi, järjestyksen turvaamiseksi ja omaisuuden suojelemiseksi.

Turvatarkastuksesta päättää poliisiyksikön päällikkö.

Turvatarkastuksessa voidaan tarkastaa poliisin toimitiloihin saapuvat ja siellä olevat henkilöt sekä heillä mukanaan olevat tavarat. Poliisiyksikön päällikkö päättää, missä laajuudessa turvatarkastus järjestetään.

Turvatarkastuksen voi suorittaa poliisimies taikka muu poliisin palveluksessa oleva tai poliisin hyväksymä tähän tehtävään koulutettu henkilö (turvatarkastaja).

Turvatarkastus on suoritettava niin, ettei siitä aiheudu tarpeetonta haittaa tarkastettavalle henkilölle tai vahinkoa omaisuudelle.

Poliisilaki 3:1§

Säädökset vapautensa menettäneiden kohtelusta määrätään laissa poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta 29.9.2006/841

4 OPINNÄYTETYÖ PROSESSINA

Kuten aiemmin totesimme, olimme jo etukäteen päättäneet laatia toiminnallisen opinnäytetyön. Toiminnallisessa opinnäytteessä tavoitellaan käytäntöjen ohjeistamista, opastamista ja toiminnan järjestyttämistä. Alasta riippuen se voi olla suunnattu ohje tai opastus. Näitä ovat esimerkiksi perehdyttämisosas. (Vilkkä ja Airaksinen 2004, 9).

Haikansalon ja Koranderin (2021, 2) mukaan toiminnallinen opinnäytetyö koostuu lähtökohtaisesti tuotteesta eli tuotteesta, sekä työstöprosessin raportista.

4.1 Tutkimusmenetelmän valitseminen

Vaikka kyseessä oli toiminnallinen opinnäytetyö, tulee siihen valita asianmukainen aineiston keruumenetelmä. Haikansalon ja Koranderin (2021, 19) mukaan kvalitatiivisessa, eli laadullisessa tutkimuksessa haastattelun yleisin muoto, eli teemahaastattelu on osoittautunut hyväksi empiirisen aineiston keruuvälineeksi. Opinnäytetyömme sisältö ja selvityksen alla olleet asiat ovat pohjautuneet linjauksiin, ohjeistuksiin ja käytänteisiin. Osa näistä on määritelty säädöksiin ja virallisten linjausten pohjalta, mutta tiettyjä asioita ohjaa kokemusperäinen tieto. Kvalitatiivisen tutkimuksen oletus on, että tutkijalla on kyseisestä asiasta jonkinlaista tietoa tai riittävä käsitys. Näin ollen toiminnallisen opinnäytetyön tiedonkeräämisen menetelmäksi valikoitui teemahaastattelu.

4.2 Tuotteen määrittäminen ja rajaaminen

Aloitimme oman työharjoittelujaksomme nuorempina konstaapeleina Tampereen pääpoliisiasemalla joulukuussa 2020. Heti alkuun meillä oli hyvä integroitumisohjaus ja päämäärätietoinen perehdytys. Työskennellessä eri poliisialan sektoreilla, oli ohjaajilla suuri vastuu varmistua siitä, että työharjoittelija saa tarvittavat tiedot ja taidot menestymiseen kullakin sektorilla. Työharjoittelu oli jokapäiväistä oppimista ja opittujen taitojen kehittämistä. Jossain vaiheessa havahduimme siihen, ettei kaikkea matkan varrella saatua tietoa kerennyt sisäistää ja näin ollen osa tiedosta jäi informatiivirasta sisäistämättä. Sisä-Suomen poliisilaitokselle ei ollut aiemmin laadittu varsinaista perehdytysosasta uusille työntekijöille, etenkin työharjoittelijoille. Silloin meille heräsi ajatus toiminnallisen työn tarpeelle.

Jo heti ensimmäisenä työpäivänä alkoi tietojen kerääminen ajatuksen tasolla valittuun aiheeseen, joka oli perehdytysosasta. Oli selvää, että saadaksemme laadukkaan ja luotettavan oppaan opinnäytetyöksi, oli meillä tarve saada siihen liittyvät materiaalit. Materiaalin päätimme hankkia teemahaastattelun avulla.

Vilkan ja Airaksisen (2004, 16) mukaan on suositeltavaa, että toiminnallisessa opinnäytetyössä on toimeksiantaja. Näin ollen esittelimme aiheemme ja toteutustapamme Sisä-Suomen apulaispoliisipäällikölle toimeksiantosopimuksen laatimiseksi. Tämän jälkeen lähetimme tutkimuslupahakemuksen Sisä-Suomen poliisilaitoksen kirjaamoon, josta myöhemmin saimme myönteisen päätöksen opinnäytetyön laatimiseksi. Samalla saimme luvan tehdä haastatteluja organisaatiomme virkamiehille opinnäytetyömateriaalin hankkimiseksi.

Produktissa oli oleellista se, että se palvelee käyttötarkoitustaan. Oppaan oli tarkoitus olla käytännöläheinen, hyödynnettävä, helposti saatava ja pituudeltaan sellainen, että lukija jaksaa käydä läpi sen. Mikäli asioita olisi käyty läpi liian yksityiskohtaisesti, olisi produkti paisunut liian pitkäksi, eikä se palvelisi enää käyttötarkoitustaan. Tästä johtuen rajasimme oppaan sisällön yleisiin aiheisiin, mitkä Sisä-Suomen poliisilaitokselle töihin tulevan on hyvä ottaa huomioon toimiessaan organisaation tiloissa. Tämän lisäksi oppaan tarkoitus oli tuoda esille, mistä opinnäytetyön produktin taustalla olevat ja toimitilaturvallisuuden parantamiseen tarvittavat tiedot löytyvät.

4.3 Produktin laatiminen

Olimme loppukesän puolella ja samalla työharjoittelumme viimeisillä viikoilla, kun olimme selvittäneet mielestämme tarpeelliset puutteet ja kysymystä herättävät asiat, joita voisimme selvittää ja tarkentaa haastattelujen avulla. Tässä kohtaa työharjoittelua oli opinnäytetyön aihe tarkentunut toimitilaturvallisuusoppaaksi.

Haastattelimme tiedonkeruuta varten Sisä-Suomen poliisilaitoksen turvallisuuspäällikköä. Haastattelu tehtiin teemahaastattelun tyylistä. Toimitimme ennen haastattelua listan kysymyksistä, joita aioimme esittää haastattelun yhteydessä. Kysymykset olivat pääpiirteittäin avoimia. Lisäksi haastattelun teemat sisälsivät jatkokysymyksiä ja hypoteettisia kysymyksiä. Haastattelua ei litteroitu, mutta siitä otettiin kirjallisesti ylös oleelliset seikat ja asiat.

Haastattelu selkeytti ymmärrystämme laadituista linjauksista ja miksi tietyt toimintamallit ovat laadittu. Teimme haastatteluista saaduista vastauksista erillisen koosteen, jota hyödynsimme produktin laatimiseen. Tarkensimme jo entuudestaan tiedossa olleita asioita ja teimme tarvittavia korjauksia.

Kun meillä oli vaadittava tieto ja materiaali koottuna haastattelusta, siirryimme laatimaan varsinaista opasta. Selkeyden ja käytettävyyden kannalta, teimme oppaan PowerPoint dioina. Diojen strukturointi tehtiin mielestämme johdonmukaisella ja käyttötarkoitusta tukevalla tavalla. Kaikki informatiivinen paketti laadittiin ytimekkäästi sisällytetyksi dioihin.

Toimitilaturvallisuuden liittyviä linjauksia ja toimintamalleja selviteltiin ja varmisteltiin myös Sisä-Suomen voimankäytön päällystövastaavalta, sekä Tampereen pääpoliisiaseman poliisivankilan henkilökunnalta. Näiden selvitysten kautta saimme vahvistettua jo tiedossa olleita asioita, joita toimme esille turvallisuusohjeistuksissa.

Saatuamme oppaan mielestämme esittelykelpoiseen muotoon, päätimme muuttaa sen vielä PDF muotoon. Koimme, että PDF on yleismaailmallisesti helppokäyttöisempi tapa laatia ja toteuttaa asiakirja luettavaksi muodoksi. Tämän jälkeen lähetimme laaditun opinnäytetyön tuotteen, eli toimitilaturvallisuuden liittyviä ohjeistuksia sisältävän oppaan turvallisuuspäällikölle tarkistettavaksi.

Saimme turvallisuuspäälliköltä tarkentavia lisäyksiä ja mainintoja, joiden avulla pystyimme yksityiskohtaisemmin tuomaan esille oppaaseen sisällytettävät asiat. Saatuamme ohjeistukset oppaan tarkentamiseen, teimme ne ohjeistetulla tavalla. Tehtyämme tarvittavat lisäykset, oli aika esitellä opas uudelleen turvallisuuspäällikölle julkaisukelpoisena tuotteena.

Kävimme vielä viimeisen kerran Skype-palaverin koskien produktin laatimisen prosessia, sekä siihen sisällytettäviä asioita. Loppukeskustelu oli hyvä käydä, sillä pystyimme jakamaan tietomme yhteisesti ja saimme pohdittua etuuksia ja heikkouksia liittyen produktia. Päätimme vielä viimeisessä keskustelussa muuttaa opinnäytetyömme produktin nimen. Halusimme tarkentaa entistä tarkemmin, minkälaisesta tuotoksesta on kyse, kun lukija ottaa sen luettavakseen.

5 POHDINTA

5.1 SWOT analyysi

SWOT-analyysi on kahden ulottuvuuden kuvaama nelikenttä. Kaavion vasempaan puoliskoon kuvataan myönteiset ja oikeaan puoliskoon negatiiviset asiat. Kaavion alapuoliskoon kuvataan organisaation ulkoiset ja yläpuoliskoon sisäiset asiat. (Tonteri 2021.)

SWOT-analyysin pohjalta voidaan tehdä päätelmiä, miten vahvuuksia voidaan käyttää hyväksi, miten heikkoudet muutetaan vahvuuksiksi, miten tulevaisuuden mahdollisuuksia voidaan hyödyntää ja miten organisaation ulkoiset uhat vältetään. Tuloksena saadaan toimintasuunnitelma siitä, mitä millekin asialle pitää tehdä. (Tonteri 2021.)

Vahvuudet Käytännönläheisyys, konkretia Yhteistyö suoraan turvallisuuspäällikön kanssa Toimeksiannon taustalla on aito kiinnostus ja tarve	Heikkoudet Yleinen opas, ei erikseen asemakohtaisia ohjeistuksia Laatijat virkaiältään nuoria
Mahdollisuudet Poliisilaitoksen toimitilaturvallisuuden kehittyminen, epäkohtiin reagoiminen Toimitilaturvallisuuteen liittyvien asioiden korostaminen perehdytyksessä	Uhat Opinnäytetyön produktia ei hyödynnetä Oppaan hukkuminen muuhun organisaation tietomassaan

Turvallisuusoppaan luomisen tueksi koimme, että oli järkevää ottaa yhteyttä Sisä-Suomen poliisilaitoksen turvallisuuspäällikköön. SWOT-analyysimallissa tämä on työmme keskeisin vahvuus. Turvallisuuspäällikön ja muiden henkilökunnan substanssiosaajien kanssa tehdyn yhteistyön lisäksi tavoitteemme käytännönläheisestä ja konkreettisia neuvoja ja ohjeita päivittäiseen poliisityöhön sisältävästä oppaasta lukeutuu opinnäytetyön vahvuuksiin. Käytännönläheisyys korostuu erityisesti oman harjoittelujaksomme kautta syntyneisiin pohdintoihin ja kysymyksiin toimitilaturvallisuuden

kannalta epäselviin linjauksiin tai asianhaaroihin, jotka ovat pitkälti niin sanottua hiljaista tietoa. Selvyyden vuoksi sanottakoon, että kuten kaikki poliisitoiminta, myös toimitilaturvallisuuden kehittämiseen ja ylläpitämiseen liittyvät ohjeet ja määräykset tulevat poliisihallituksen asiakirjoista ja lainsäädännöstä. Edellä mainitut ohjeet ja määräykset ovat löydettävissä Sisä-Suomen poliisilaitoksen Intranetin ohjekirjastosta. Yhdeksi vahvuudeksi laskemme myös opinnäytetyön laatijoiden sisäisen motivaation. Kummallakin on ollut läpi opinnäytetyöprosessin suuri halu tehdä sellainen produkti, josta on hyötyä niin turvallisuuspäällikölle kuin Sisä-Suomen poliisilaitoksen uusille työntekijöille.

SWOT- analyysissä mahdollisuuksien osalta voidaan katsoa, että opinnäytetyössä on potentiaalia erityisesti toimitilaturvallisuuden epäkohtiin puuttumisessa ja toimitilaturvallisuuteen liittyvien konkreettisten toimenpiteiden ilmi tuomisessa perehdytyksessä. Turvallisuuspäällikön kanssa käydyn haastattelun aikana ajatustenvaihdossa tuli ilmi se tosiasia, että opinnäytetyön laatijoilla on viimeaikainen tieto siitä, miten opinnäytetyössä kuvattuja asioita on käsitelty perehdyttämisen ja harjoittelujakson aikana. Tämä näkyy produktin toteutuksessa ja siihen kootuissa asiakokonaisuuksissa. Tarkoituksena ei ole ollut keksiä täysin uusia toimitilaturvallisuuteen liittyviä ratkaisuita vaan oikeastaan kerätä ohjeistuksia yhteen oppaaseen keskitetysti ja antaa yksi, kehitettävä pohja perehdyttämisen tueksi.

Opinnäytetyön objektiivisiin heikkouksiin kuuluu produktin yleisluontoisuus, eli oppaassa ei ole otettu huomioon Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella toimivien asemien omia ratkaisuita esimerkiksi rakenteellisten seikkojen osalta. Kaikki asemat eivät esimerkiksi ole samalla tavalla katuverkossa ja keskellä kaupunkia, kuten Tampereen pääpoliisiasema on. Lisäksi on ymmärrettävää, että poliisin korkeakoulututkintoa vielä suorittavat opiskelijat eivät kykene ottamaan huomioon kaikkia mahdollisia asioita, jotka saattaisivat olla hyvä sisällyttää produktiin. Heikkouksien muuttamisessa vahvuuksiksi voidaan kokemattomien näkökulman olevan siinä mielessä myönteinen asia, että päivittäisessä työssä olevat saattavat turtua omalle työympäristölleen ja siinä esiintyviin riskeihin. (Mielonen, 2021.) Näin ollen voimme sanoa, että ”ulkopuolisten” näkökulman tuominen perehdytyksessä voi olla jopa vahvuus. Mitä yleisluontoisuuteen tulee, on helpompaa sisäistää ja omaksua yleisiä toimintamalleja ja niiden päälle rakentaa esimerkiksi asemakohtaisia yksityiskohtia.

Uhkina SWOT- analyysissä on osittain tarkasteltava opinnäytetyön tarkoitusta ja hyötyä. Suurin uhka työssä on se mahdollisuus, että opinnäytetyö ei ole hyödynnettävissä tai ettei sitä hyödynnetä. Vastaavasti tietojohdoisessa organisaatiossa on ymmärrettävästikin paljon erilaisia ohjeita, määräyksiä ja oppaita, joiden moninaiseen joukkoon opinnäytetyö on vaarana hukkaa.

5.2 Luotettavuus

Opinnäytetyössä luotettavuutta arvioitaessa käytetään kahta laadullisen tutkimuksen mittaria, joita ovat validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä, eli sitä, ovatko opinnäytetyöprosessiin valitut menetelmät luonteeltaan sellaisia, että ne mittaavat sitä, mitä on tarkoituskin mitata (Vilkkä 2015, 193). Reliabiliteetti puolestaan tarkoittaa tulosten tarkkuutta. Käytännössä reliabiliteetiltaan korkea tutkimus tai tutkimusmenetelmät antavat täsmällisiä tuloksia, mikä puolestaan tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta. (Vilkkä 2015, 194.)

Opinnäytetyössämme on käytetty kvalitatiivisen, eli laadullisen tutkimuksen menetelmiä, vaikka kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö. Haastattelut ja aineiston muokkaaminen produktiksi subjektiivisen tarpeen näkökulmasta ovat eräitä laadullisen tutkimuksen piirteitä (Eskola & Suojäranta 1998, 15).

Opinnäytetyötä varten pääpaino tiedon keräämisessä oli haastattelumenetelmien käyttäminen. Priorisoimme ja rajasimme tiedon hankintaa varten haastatteluiden määrän minimiin, mikä näkyy nimenomaisesti siinä, että haastattelimme produktia varten Sisä-Suomen poliisilaitoksen turvallisuuspäällikköä, voimankäytöstä vastaavaa päällystoesimiestä ja vartiointiyksikön työntekijöitä. Näin ollen voidaan sanoa, että opinnäytetyötä varten kerätty aineisto ei ole puhtaasti haastatteluiden volyymin näkökulmasta kattava. Siksipä onkin tärkeämpää tarkastella produktia sisällön ja haastattelusta saatujen tietojen ja tietolähteiden kannalta. Aineiston koko ei yksinomaan ole luotettavuutta merkitsevää tekijä (Eskola & Suoranta 1998, 61).

Haastattelu turvallisuuspäällikön kanssa antoi suuntia sille, mistä tietoa kannattaa etsiä ja mitä varsinaiseen produktiin olisi hyvä sisällyttää. Ohjeet ja määräykset ohjaavat voimakkaasti niin työturvallisen kuin laillisuudenkin kannalta toimintaa kaikilla poliisilaitoksen asemilla, mutta kyseiset ohjeet ja määräykset antavat liikkumavaraa sen suhteen, että jokaisen aseman erityispiirteet on mahdollista ottaa toiminnassa huomioon.

Koekäyttäjänä ja produktissa on ollut ensisijaisesti laitoksen turvallisuuspäällikkö, jonka kanssa teimme yhteistyötä produktin hiomisessa. Perehdytykseen mahdollisesti sisällytettävästä produktista tulee myöhemmin palautetta, mikä auttaa turvallisuuspäällikköä ja perehdyttäjiä työssään toimintaturvallisuuden ylläpitämisessä.

Kvalitatiivisille tutkimusmenetelmille on validiteetin, eli pätevyyden näkökulmasta tärkeä ymmärtää, että kysymysten asettelu ja sisältö on rakennettava siten, ettei kysymyksiä ole mahdollisuus ymmärtää väärin. Näin tehdessä tutkimuksessa ei pääse tapahtumaan järjestelmällistä virhettä, joka

voisi vääristää tutkimustuloksia. (Vilka 2015, 193.) Työharjoittelun ja opiskelun edetessä vaiheeseen, jossa opinnäytetyötä kirjoitetaan, meillä oli jo selkeä kuva rikostorjunnan tehtävistä ja tarkemmin kuvattuna kuulustelumenetelmistä. Kuulusteluissa ja haastatteluissa luotettavimman kuvan saa avoimilla kysymyksillä, joihin haastateltava vastaa mahdollisimman kattavasti eikä johdattelun vaaraa ole. Tämän huomioimme omissa haastatteluissamme opinnäytetyöprosessissa. Koemme, että olemme vältäneet kysymysten väärintymmärryksen vaaran hyödyntämällä opinnoissa ja työharjoittelun aikana oppimiamme taitoja erilaisissa kysymysten asetteluissa. Vilkan (2015, 194) mukaan validiteetin osalta on onnistuttu, jos tutkimuksessa käytetty teoria ja ajatuskokonaisuus tutkimuskysymysten ympärillä on onnistuttu siirtämään kysymysten asetteluihin.

Opinnäytetyötä varten olemme keränneet tietoa, kokemuksia ja näkemyksiä asioista vastaavilta henkilöiltä. Näin ollen voimme sanoa, että opinnäytetyön tietopohja on suoraan sidoksissa jokapäiväisen poliisityön kannalta oleellisiin seikkoihin toimitilaturvallisuuden kannalta. Asiantuntijoiden ja asioista vastaavilta henkilöiltä saatujen tietojen perusteella voidaan sanoa, että opinnäytetyön produkti ei sisällä sisäisiä ristiriitoja. Käänteisesti asia voidaan ilmaista myös siten, että produktin sisältö on luotettava, eli reliaabeli. (Eskola & Suoranta 1998, 213). Eskola ja Suoranta ovat ilmaisseet asian myös siten, että totuudenmukaisesti luotettavuutta arvioitaessa tarkastellaan sitä, kuinka pätevästi tekstissä kuvataan tutkittua ilmiötä (1998, 212.)

Opinnäytetyöprosessin aikana oli puhetta vankilan ja putkan työntekijöiden kanssa uudesta putkalasta, jonka on määrä tulla voimaan vuonna 2023. Uuden putkalain huomioiminen opinnäytetyössä aiheuttaa haasteita opinnäytetyön reliabiliteetissa juuri päivittyvän lainsäädännön kautta. Tämä tarkoittaa siis sitä, että opinnäytetyöprosessin aikana voimassa olevat säädökset eivät ole linjassa enää lähitulevaisuudessa ja opinnäytetyön produktia pitää päivittää.

Laadulliselle tutkimukselle oleellista on myös yleistettävyyden näkökulma. Opinnäytetyömme kannalta järkevintä on tarkastella tutkimusta ja siinä käytettyjä menetelmiä poliisilaitoksen toimintaa ohjaavien ohjeiden perusteella. Koska ohjeet ovat yleispäteviä, tutkimuksen voidaan sanoa olevan yleistettävä. Tutkimuskysymyksiemme kautta olemme ottaneet tavallaan kyseenalaistavan näkökulman tutkimukseen. Tutkimustulosten ollessa linjassa tutkimukselle asetettujen päämäärien ja tutkimuskohteen kanssa, tutkimus on myös niiltä osin yleistettävä. (Vilka 2015, 195.)

Opinnäytetyömme luotettavuuden kannalta vielä eräs huomioon otettava seikka on puolueettomuusnäkökulma. Tutkimuksen tulisi olla arvovapaata, mutta on selvää, että tutkimuksen tekijöiden arvot vaikuttavat tutkimuksen lopputulokseen (Vilka 2015, 198).

5.3 Muu pohdinta

Tavoitteenamme tässä opinnäytetyössä oli luoda käytännönläheinen yleisopas toimitilaturvallisuu-
desta Sisä-Suomen poliisilaitokselle. Prosessina käytännönläheisen opinnäytetyön tekeminen oli
kummallekin luontevaa ja sopi kummankin toimintaperiaatteisiin ja ajatusmalleihin kehittämistyöstä,
josta olisi mahdollisesti konkreettista hyötyä. Aihe oli Sisä-Suomen poliisilaitoksen apulaispoliisi-
päällikön ja turvallisuuspäällikön mielestä hyvä ja sille oli konkreettinen tarve.

Opinnäytetyön prosessiin kului kokonaisuudessaan noin kymmenen kuukautta, jos otetaan mukaan
aiheen ja toteuttamistavan valintaan käytetty aika. Prosessi alkoi oikeastaan työharjoittelun ensim-
mäisillä viikoilla ja kesti harjoittelun jälkeisille opintoviikoille. Harjoittelun kolmiviikkoisjakson aikana
loimme varsinaisen produktin ja raportointiosion valmistelulle karkean aikataulun, joka tarkentui
prosessin mennessä eteenpäin. Aikataulutuksen osalta sanottakoon, että koska opinnäytetyön teki-
jöllä oli korkea motivaatio valmistua hyvissä ajoin, ajankäyttö prosessissa kiihtyi loppua kohden.

Produktin ulkoasun osalta päädyimme PowerPoint-esitykseen sen käytettävyyden kannalta. Esitys
oli luontevaa tehdä edellä mainitulla tavalla sen yleisilmeen ja helppokäyttöisyyden kannalta. Tämä
korostuu erityisesti siinä, että PowerPoint-esitys ja siitä tallennettava PDF- muotoinen tiedosto on
helppo jakaa ja esittää esimerkiksi perehdytyspäivien aikana.

Turvallisuuspäällikön kanssa käydyn haastattelun perusteella voidaan todeta, että varsinkin nuo-
rempien konstaapeleiden kohdalla harjoitteluohjaajien ja perehdyttäjien olisi hyvä tuoda koroste-
tusti omia kokemuksia käytännön poliisityöstä ja nimenomaisesti sellaisista asioista, jotka liittyvät
toimitilaturvallisuuteenkin. Pitkään organisaatiossa työskennelleille turvallisuusnäkökulmat saatta-
vat olla jo niin itsestään selviä asioita, että niitä ei välttämättä koeta tarpeellisiksi tai inhimillisesti
muisteta kertoa ensimmäisten työ- tai perehdytyspäivien aikana.

Tampereelle on suunnitteilla uusi pääpoliisiasema, jonka rakentamisen myötä kyseisen aseman
toimitilaturvallisuuteen liittyvissä asioissa opinnäytetyössä ilmi nousseista asioista voi olla hyötyä.

Opinnäytetyön käytettävyyden ja jatkuvuuden kannalta tämä kyseinen työ tuotteineen voi toimia
pohjana jatkossa muille peruskoulutuksen opiskelijoille tai alipäällystöopiskelijoille heidän kehitys-
töissään.

Mitä tulee tutkimuskysymyksiimme, koemme, että olemme saaneet opinnäytetyöhömme kattavan
tietomäärän niistä asioista, jotka Sisä-Suomen poliisilaitokselle tulee tietää toimitilaturvallisuudesta.

Turvallisuuspäällikön kanssa käyty keskustelu siitä, että tuleeko toimitilaturvallisuuteen liittyvät
asiat riittävän tarkasti kuvattuna perehdytyksessä, tulee esille seuraavasti: Meillä vasta harjoitte-

lusta tulleina on selkeä ja totuudenmukainen kuva, onko perehdytyksessä otettu huomioon nuorempien konstaapeleiden kokemattomuutta ja riittävää ohjeistusta toimitilaturvallisuuden käytännöistä. Turvallisuuspäällikkö pyysi olemaan rehellinen ja antamaan palautetta myös hänelle, sillä se auttaa myös häntä perehdyttämisessä toimitilaturvallisuuteen liittyvien asioiden korostamisessa.

Opinnäytetyössä korostuvat ne asiat, jotka ovat osittain niin sanotusti itsestään selviä asioita, mutta myös sellaisia, joita ei välttämättä osaa oma-aloitteisesti pohtia työnteon ohessa. Erityisesti opinnäytetyön produktissa näkyvät sellaiset asiat, joista olisimme itse halunneet kuulla jo perehdytyspäivien aikana. Näistä suurimpana ovat vapautensa menettäneiden säilytystiloihin liittyvät toimintaohjeet.

Sisäinen yhteistyö opinnäytetyön produktin toteuttamiseksi Sisä-Suomen poliisilaitoksen henkilöstön kanssa sujui erittäin hyvin. Erityisesti turvallisuuspäällikön kanssa tehty yhteistyö sujui saumattomasti. Käytännön asioista oli vaivatonta sopia opinnäytetyön tekijöiden, laitoksen yhteyshenkilön ja opinnäytetyön ohjaavan opettajan kanssa. Tiedonvaihto ja mielipiteiden esiin tuominen oli helppoa ja se näkyy produktin lopputuloksessa. Tiedonhankinnan ja produktin pohjan luomisen jälkeen oli helppoa laajentaa produktin sisältöä turvallisuuspäällikön toiveiden mukaisesti.

Mielestämme onnistuimme opinnäytetyöprosessissamme. Etenkin aikataulullisesti onnistuimme kasaamaan produktin ja kirjoittamaan raportin kohtuullisen lyhyessä ajassa. Tämä on todennäköisesti huolellisen ja pitkällisen pohdintaprosessin sekä korkea motivaation ansiota. Produkti vastaa toimeksiantoa ja siitä on viimeisen turvallisuuspäällikön kanssa käydyn palaverin perusteella konkreettista hyötyä jatkokehittelylle ja turvallisuuspäällikön perehdytysmateriaalin tueksi. Erityisenä nostona turvallisuuspäällikön mielestä produktin asiasisällön ytimekkyys ja kokonaispituus olivat linjassa perehdytyksessä käsiteltävien asioiden kanssa. Produkti on tiivis ja selkeäsanainen kokonaisuus, mikä on hyvä asia poliisiorganisaatiossa huomioon otettaessa yleisesti käytössä olevien ohjeistuksien pituus ja virkakielisyyys.

LÄHTEET

Airaksinen, Tiina & Vilka, Hanna 2004: Toiminnallinen opinnäytetyö 1.–2. painos.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Gummerus Kirjapaino Oy: Jyväskylä.

Henkilö 1 2021: Turvallisuuspäällikkö. Haastattelu 28.9.2021.

Henkilö 2 2021: Voimankäytön päällystöesimies. Sähköposti 28.9.2021.

Henkilö 3 2021: Vartija. Sähköposti 27.10.2021

Haikansalo, Anu & Korander, Timo 2021: Poliisi (AMK) -opinnäytetyön ohje.

Mielonen, Juha 2021: Riskienhallinta. Luento 3.11.2020.

Poliisi.fi (lainattu 10/2021).

Putkalain kokonaisuudistus. Valtioneuvosto. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?id=a158a854-6275-40a3-b347-998da5b54e46>. Luettu 27.10.2021.

Sisä-Suomen poliisilaitos 2019 SPR-koulutustilaisuus esitys. Luettavissa: <https://rednet.punainen-risti.fi/system/files/page/Poliisi%2023.1.2019%20Ismo%20Nykokopp.pdf>. Luettu 27.10.2021

Tonteri, Joni 2021: Organisaation strateginen johtaminen. Luento 27.10.2021.

Vilka, Hanna 2015: Tutki ja kehitä. 4. uudistettu painos. PS-kustannus. Jyväskylä.

LIITTEET

Ohjeita toimitilaturvallisuuteen Sisä-Suomen poliisilaitoksen toimitiloissa. (Salassa pidettävä)